

DEBRECEN MÚLTJÁBÓL ÉS JELENÉBŐL

<https://doi.org/10.59424/debreceniszemle/2025/33/3/303>

Bevezető

D. Rác István

főszerkesztő

A *Debreceni Szemle* régi hagyománya, hogy külön rovatban közli a névadó város múltjával és jelenével foglalkozó írásokat. Legutóbb az ez évi 2. számban olvashattunk a nemzetgyűlés debreceni megalakulásával kapcsolatos cikkeket, az 1. számban pedig a Csokonai Színház produkióit értékelték szerzőink. Mostani blokkunk az eddigieknél színesebb. Szándékunk ezúttal az volt, hogy megmutassuk: akkor ismerhetünk meg egy várost igazán, ha többféle módon közelítünk hozzá, többféle tükröt tartunk fel neki.

Kozma Gábor neve nem ismeretlen olvasóink előtt: legutóbb múlt évi 4. számunkban jelent meg alapos elemzése Debrecen településeggyüttes népességének változásairól az utóbbi évtizedekben. Mostani tanulmánya a 2010-es évtizedre és a debreceni lakótelepek demográfiai változásaira irányítja a figyelmünket. Hogyan változott ezeknek a hatalmas városrészeknek a korösszetétele? Hogyan alakult az ott élők iskolai végzettsége? Milyen arányban élnek itt külföldiek? Aki kíváncsi mindezekre és a változások okaira, Kozma Gábor cikkében megtalálja a választ.

Nyul Imrét sem kell bemutatnunk azoknak, akik rendszeresen forgatják lapunkat. Ismerjük persze a debreceni kertségeket bemutató könyvsorozatról is, de a *Debreceni Szemlé*ben a város építészettörténetének jelentős alakjait mutatja be, ismert és elfeledett személyiségeket egyaránt: olvashattuk cikkeit Stegmüller Árpádról, vári Szabó Tiborról, Horváth Jánosról. Írásai méltán népszerűek: tudományos pontossággal, óriási gyűjtőmunka nyomán készültek, egyszersmind olvasmányosak és gazdagon illusztráltak. Mostani írása Ary Lajosról, Debrecen egykori főszámvevőjéről szól a tőle megszokott alapossággal.

A két tudományos igényű tanulmány előtt olyan írást talál az olvasó, amely szokatlan a folyóiratban: Czellárné Csiba Judit személyes hangú beszámolóját arról, hogy negyven évnyi külföldi távollét után visszatérve milyennek látja Debrecent, hogyan éli meg a változásokat. Mi magunk biztattuk a szerzőt ennek megírására, mert úgy gondolta a szerkesztőség: mindig vannak olyan jellemzői is egy városnak, amelyeket sem a demográfia, sem a történettudomány nem tud megragadni, csak az egyéni tapasztalaton keresztül lehet megjeleníteni.

Természetesen időről időre találkozhatunk olyan rendezvényekkel, amelyek a város önképének alakulásához járulnak hozzá. Ilyen volt ez év szeptemberében az Örökségünk Debrecen helytörténeti konferencia, amelynek középpontjában Borsos József születésének 150. évfordulója állt: a legtöbb előadás a kiemelkedő építész és műszaki tanácsos életművéről szólt. A Debrecen-blokkot a konferencia szervezőjének, Horváth Péternek a beszámolója zárja erről a rendezvényről.